

הַגִּיד לְךָ אָדָם

מִה פֶּזֶב

משא רבינו הגדול מרן ראש הישיבה

רבי שמואל אויערבאך זצלה"ה

בכינוס לאבות בנות הסמינרים - טבת תש"ע

על דמותה של בת ישראל

בע"ה

הַגִּיד לְךָ אָדָם מִה פָּטוֹב

משא רבינו הגדול מרן ראש הישיבה
רבי שמואל אויערבאך זצלה"ה
בכינוס לאבות בנות הסמינרים - טבת תש"ע

על דמותה של בת ישראל

©

לתיקונים והערות

073-7240644

הַגִּיד לְךָ אָדָם מַה טוֹב

מתאספים לכבוד שמים, דברים הכי חמורים, הכי יסוד קיומנו וחיינו.

מה טוב... והצנע לכת עם אלקיך

הדבר הראשון - אם אפשר להגיד ראשון - בתורת היהדות, זה הצניעות.

הצניעות זה דבר רחב מאוד ועמוק מאוד, כידוע "הצנע לכת עם אלוקיך"

(מיכה ו, ח).

"הגיד לך אדם מה טוב" - הנביא מיכה (שם) אומר לנו מה טוב, העולם מחפשים תמיד את הטוב, וכאן הנביא בא להגיד מה טוב. יש שם כל הדברים האלה, [עשות משפט ואהבת] חסד, אבל היסוד, הגמר, המכה בפטיש - הוא "הצנע לכת עם אלוקיך".

"אכן אתה קל מסתתר"

אנחנו נמצאים בעולם שהוא הכי מגושם, כידוע. יש עולמות לאין קץ שאין לנו השגה בזה "ברא כל בחכמה" (צמאה נפשי להאב"ע), והקב"ה בחר בנו שאנחנו במקום הכי רחוק, הכי חומר, הכי מגושם, והוא רוצה דווקא מאיתנו "ואביתה תהילה מקרוצי חומר" (פיוט ליוה"כ)¹.

העולם מסתיר - עולם זה מלשון העלם, ואפילו העולמות הכי גבוהים ג"כ באיזו בחינה מסתירים כמו שכתוב "אכן אתה קל מסתתר" (ישעיה מה, טו). וזה נאמר גם בזמנים של גילוי כבודו, כל שכן בזמנים של "אנכי הסתר אסתיר" (דברים לא, יח) שעל זה כתוב בירושלמי (סנהדרין פ"י ה"ב) "אין לך שעה קשה כשעה שאמר הקב"ה ואנכי הסתר אסתיר". ובמיוחד עכשיו כשהחושך יכסה ארץ.

¹ א"ה, זה לשון זוה"ק בשלח (מו). "ושבחה דסליקא מהאי עלמא דא דאיהו רחיק דא ניחא ליה לקודשא בריך הוא מכלא".

מה הקב"ה רוצה מאיתנו - "אני ה' לא שניתני" (מלאכי ג, ו), והתורה היא נצחית, הקב"ה רוצה מאיתנו מה שרצו בזמן מתן תורה, בסיני, כמו שאמרו חז"ל "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים" (מובא בב"י או"ח ס"א). זה לא ח"ו מליצות, זה כפשוטו ממש - כל יום מתחדשים. **ירדנו עכשיו מהר סיני**, זה מה שהקב"ה רוצה מאיתנו.

ואת צנועים חכמה

אני לא ראוי להגיד תוכחה חס ושלו, אני בא כאחד מהציבור כי צריך שליח ציבור, שאחד יגיד, "כי חיים הם למוציאיהם" (עי' עירובין נד.). - רוחניות צריך להוציא מן הפה. יסוד הדבר, ועיקר הדבר, שבמצב כזה מה שאדם יותר צנוע, מצניע את עצמו, ומתרחק מההתבלטות, מהחומריות, מהמגושים של העולם, אז הוא יותר, יותר שייך לקב"ה, שייך משהו ל"מסתתר".

"ובקשתם [משם] את ה' אלוקיך" (דברים ד, כט) "ישמח לב מבקשי ה'" (תהלים קה, ג), צריך **לבקש** את ה'. יותר מזה אין לנו רק לבקש לבקש **ולחפש**. [אם] **תבקשנה** ככסף וכמטמונים **תחפשנה אז** תבין" (משלי ב, ד). כי זה בהסתר, "ואת צנועים חכמה"! (משלי יא, ב).

הספר היסודי, (אין לנו עסק בנסתרות, אבל אנחנו עומלים ע"ז, לא ח"ו...) נקרא ספרא דצניעותא ואומר רבינו הגר"א, שזה המשניות שיש לספר הזוהר. צניעות! צניעות!

כל כבודה בת מלך פנימה

החיוב בזה זה מתבטא גם באנשים וגם בנשים. אבל בנשים זה יותר - "כל כבודה בת מלך פנימה" (תהלים מה, יד), היסוד של תפארת האדם זה פנימה.²

יש הרבה דברים, "עת לעשות לה'" (עי' ברכות סג.), אמנם קשה היום להגדיר מה זה "הפרו", אבל עת לעשות לה' זה ודאי. צריך תמיד תמיד את

² א"ה, זה לשון הפסוק: "פְּתִפְאֲרַת אָדָם לְשִׁבַּת בְּיַת" (ישעיה מה, יג), ותרגם יב"ע "כתושבת איתתא למיתב בביתא".

דרכי המלחמה, כי היצר איש מלחמה, "יצרו של אדם מתחדש בכל יום" ו"מתגבר בכל יום" (קידושין ל:), אני תמיד מדגיש שהיה ברור לחז"ל שזה שני דברים נפרדים, וכל מימרא היא בפני עצמה. "מתחדש בכל יום", היה די אם היה ממשיך וזה לא כך אלא הוא כל יום "מתחדש", "מתחדש", ובמימרא נפרדת אח"כ ש"מתגבר בכל יום ומבקש להמיתו".

תורת אמך - רחמנא ליבא בעי

תמיד ידוע שבדברים הכי יסודיים, שם מגיע הנסיונות, שם מגיע היצר. וגם כאן בחינוך של הבית יעקב שזה היסוד אחר כך לדורות.

יש חידוש בלשון הפסוק "שמע בני מוסר אביך ואל תיטוש תורת אמך" (משלי א, ח), זה נקרא תורה! כי "רחמנא ליבא בעי" (סנהדרין קו:): **ומה שנמסר מלב ללב זה על ידי האמהות!**

זה הבינו חכמי וצדיקי הדורות שזו "עת לעשות לה", אי אפשר לסמוך להשאיר אותה פנימה לגמרי, ולכן צריך **ללמד אותן דרכי מלחמה כדי שיגיעו לדרגה הנצרכת להיות פנימה!**

רשות היחיד עולה עד לרקיע

הצניעות כפשוטה, כפשוטו ממש, זה ודאי. זה האלף, וזה גם התי"ו. חז"ל משבחים תמיד "צניעות שהיתה", "צניעות שהיתה" (מגילה יג: ברכות סב:).

וההיפך מזה זה ההתבלטות, זה ממש להשתייך, להשתייך לחומריות, לגסות של העולם, וזה לא רק דבר חיצוני אלא זה מראה ומשקף את המציאות של האדם. האדם צריך להצניע את עצמו, וביותר וביותר אלה שהן ה"תורת אמך", שם ודאי שהיסוד זה הצניעות, ולא ללכת עם הרחוב שהוא ההיפך מזה.

רשות הרבים הוא מקום התורפה³. ו"רשות היחיד עולה עד לרקיע", מה שיותר יחידות, "אני וביתי נעבוד את ד'" (יהושע כד, טו) שיותר מצניעים את

³ א"ה, ע' תרומות פ"ח מ"ח שמקום התורפה הוא ההיפך ממקום המוצנע.

עצמן. שיודעים שהעולם מסוכן, כמו שאמרו "נח לאדם שלא נברא ועכשיו שנברא יפשפש... ימשמש", (עירובין יג:) אז צריך יותר לשמור, לשמור על עצמו.

כשאדם מצניע האדם האמיתי מתגלה

והכוונה, שכשאדם מצניע - אז הוא מתגלה, האדם האמיתי מתגלה. וכן יש א' ממילי דחסידותא שרב לא הסתכל חוץ לארבע אמות וגם שם לא הכוונה שהצטמצם, אלא אדרבה, עינו ראתה מה שסתם עין לא ראתה, כי אם לא מגשמים את העינים וכיוצא בזה, אז יש כח בעין - "לא תשבע עין לראות" (קהלת א, ח). וכמו שמצינו שאדה"ר לפני החטא היה רואה מסוף העולם ועד סופו. ומה שהעין יותר מסתכל פה ושמה זה מגשם את העין, מוריד את זה עד לעפר, וזה בעיקר לאנשים.

"בית יעקב", אלה שמוסרים את ה"תורת אמך" - מה שיותר מתבלטים, רוצים להתבלט, רוצים להשתייך לחומר שבחומריות, אז בזה הם מכבים, מכבים ח"ו את האש, את הלב, את ה"רחמנא ליבא בעי". "הארץ פון א מאמע" - הלב של האמהות. כלל ישראל הרי נבנה על אבות ואמהות כלשון הפסוק "כרחל וכלאה] אשר בנו [שתיהם] את בית ישראל" (רות ד, יא).

אורח חיים למעלה למשכיל למען סור משאול מטה

עם הכל צריכים סייעתא דשמיא, אבל ההורים צריכים כמובן למסור נפשם ממש על זה! ודברים כאלה צריכים תמיד עם "השגות!" ידוע מרבנו הגר"א על הפסוק **"אורח חיים למעלה למשכיל למען סור משאול מטה"** (משלי טו, כד) שהפסוק תופס כאן שתי קצוות. למעלה למשכיל כדי להתעלות [ומצד שני למען סור משאול מטה, ומפרש הגר"א ש]הן הן הדברים כי האדם הוא לא עומד, מלאכים הם עומדים, זה התפקיד שלהם, אין להם בחירה, אבל אדם מישראל לפי גדלותו, כשמתעלה הוא למעלה מן המלאכים כידוע, [ואם לא, אז ח"ו יבא לשאול מטה].

"למען סוד משאול מטה", אם לא גודרים את עצמם בצניעות, לא מצניעים, לא שומרים על הפנימיות, על הלב, וח"ו מתגלים, לא מצניעים, אז מגיעים לשאול מטה חס ושלום!

מעלת התמימות הגדולה

צניעות כולל כל דבר, גם הצורה הפשוטה, וגם כל עניני הרה"ר מה שנמשכים אחרי העולם. דברים **שבקושי התירו!** בקושי התירו לצורך שעה לפרנס וכיוצא בזה, **אבל** זה דבר **שבטבע נמשכים! בטבע נמשכים!**

כל החיפוש, וההשגות של להשתלם לשם השתלמות זה דבר זר מאוד לבית ישראל! לא ככה היו האמהות והאמהות של האמהות, המעלה שלהם היתה התמימות הגדולה, אלו הם הנשים צדקניות, בזכות נשים צדקניות שהלכו בתמימות ממש.

טבע החומר משכח

וזה לא דבר קל. **אם יש סיבות שמוכרחים אז צריכים לזכור את ההכרח! לזכור את ההכרח! כי זה דבר שאם לא חוזרים על זה זה משתכח.** "טבע החומר משכח" אומר החובות הלבבות.

הרמח"ל במסילת ישרים הקדוש בהקדמה כותב, שעניני הרוחניות הנצחיים לכאורה היה צריך להיות שהם יהיו באופן טבעי יותר קשורים לאדם, אך הקב"ה ברא להיפך שבדברים הגשמיים הכל נפעל לבד - אדם צמא ורעב ונמשך אחרי כבוד וכיוצא בזה בלי מחשבה, טוט זאך אליין - נפעל לבד, ואילו החיים הנצחיים שזה ממש העיקר - נצחי, שאין לנו אפילו כלי מידה למדוד את זה כנגד זה - זה מוכרחים דוקא לעורר, לעורר, זה לא לבד, זה מוסתר, זה הקב"ה רוצה מאיתנו שמתוך ההסתר נחפש ונבקש.

אשה יראת ה' היא תתהלל

דבר שזה כמו שאמרנו בקושי התירו - נהפך אחר כך לתחביב, וזה נמדד וכו'... אך האמת היא ש"אשה משכלת" הכוונה היא "ראשית חכמה יראת ה'", (תהלים קיא,?) "יראת ה' היא תתהלל!" (משלי לא, ל). "יראת ה' היא תתהלל" זה אומר החכם מכל אדם. "הן יראת ה' היא חכמה" (איוב כח, כח). זה

תפקיד קשה, אמנם כל דור ודור, אך פעם לא היה קל, כולל הצנועות שבהם, אבל היום כידוע זה נסיונות נורא, ורבים קמים עלינו מבפנים ומלפני ולפנים - רבים קמים עלינו. הנסיונות מבחוץ ומבפנים, **פתאום יש צדדים וספיקות, אפשר להתיר זה ולצורך זה. לפעמים נשכח העיקר, נשכח הנשמה, נשכח הלב. אם לא עומדים במלחמה ממש.**

אשרי אדם מפחד תמיד

אני חושב שאני יכול להגיד בשם המארגנים שהכינוס הזה לא התכוון להרגיע את ההורים, לחזק את ההורים ולהרגיש 'נו, דבר גדול שמתחזקים והתחזקו'. מסתמא המטרה זה להיפך, לעקור, לעקור את הרוגע, לעקור את השלווה ח"ו, יש מושג של "שלות כסילים" (משלי א, לב), שלא יהיו רגועים.

אבותינו ואמותינו היו שופכים דמעות כשהיו מנדנדים את העריסה, **דמעות, דמעות, נחלי דמעות היו שופכים**, הבריסקער רב היה תמיד מזכיר את זה, די טרערן פון די אמאליגע אימהות [הדמעות של האימהות של פעם].

פחדו, פחדו, אשרי אדם מפחד תמיד (משלי כח, יד), **בדברי תורה כתיב!**

(ברכות ס.).

זמן מלחמה ממש

תמיד היו ניסיונות, וכל שכן וכל שכן בדור הזה שהרשות הרבים כל כך גועש רועש, וכידוע שזה כמו נר שלפני שנכבה הוא קופץ וקופץ, מסתמא קרובים ממש ל"ונגלה כבוד ה'", אבל החושך הוא יותר, זה אנחנו יודעים. וגם לולי שהזהירו אותנו היינו צריכים לראות את זה שזה גלות הערב רב.

זה זמן מלחמה ממש, אי אפשר להיות רגוע, אני שליח לומר מה שכולם חושבים מסתמא אלא שחיים הם למוצאיהם, שברוחניות צריכים להוציא את הדברים, להחיות את זה להחיות את זה, לא רק שנמצא בראש, זה לא מספיק. וצריך באמת לעמוד בפרץ ולגדור, להלחם, להכניס, לדבר על זה השכם והערב. ובפרט אם מוכרחים לעשות דברים - כפי שקבעו חכמי

הדורות - הולכים ככה ללמוד זה וללמוד זה, אז ודאי צריך שלא ישכח, שלא יבולע לנו.

אני חכמה שכנתי ערמה

חוץ ממה שזה בכלל היסוד של צניעות, עוד יש כאן באיזה בחינה הרבה יותר יותר עמוק, בהתבלטות הזו, שהולכים לעסוק בדבר שאינו "כרמי שלי". כפי שביאר הגר"א בחטא עץ הדעת שאדה"ר קצת נמשך אחרי חכמות הטבעיות. אנחנו קשורים לקב"ה למקור החכמה למקור שורש השרשים.

המעלה הנוראה של הנשים היתה תמיד התמימות והצדקות, הם לא נמשכו אחרי העגל (פרקי דר"א פמ"ה), ואדרבה במשכן הן נתנדבו. כי התמימות זה יסוד נורא. ואם נכנסה חכמה נכנסה ערמומית (עי' סוטה כא:).

וכמו שאמרנו, זה היה עת לעשות לה', שנקבע ע"י גאוני ישראל, אבל זה צריכים לזכור, **שלא הופכים את זה לנשמה של התורה חס ושלום! לא תהא כזאת בישראל.**

אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו

וזה כל אחד יודע שהחינוך ה"אשר יצוה" זה היסוד שנראה לאברהם למען אשר יצוה את בניו אחריו (בראשית יח, יט), ויצוה אחריו זה לא סתם, "עס וילט זאך", זה לא יבא בלי ההשקעה בזה, בלי מסירות נפש - לוותר על דברים, ולא להיות רגוע, לא להיות בשלוח.

אמנם אסור להיות בעצבים, צריכים להיות בדעת ובחכמה, זה לא נצרכה לומר, אין צריך לפנים, צריך בחכמה! יש בזה חכמה, איך לדבר, איך לחנך. לא כמו אותם שהולכים ככה בדרכים... זה מתנקם. הבנים והבנות רוצים להרגיש את האהבת האב.

אבל כל זה אלו רק דרכי המלחמה, אבל לא לשכוח את המלחמה מרוב דברים שזה מוכרח ומוכרח.. שלא יצא שבגלל העת לעשות זה נהפך לתכלית ח"ו. כמו שאמרנו שהיצר מתחדש ומתגבר, ואם אנחנו לא מתחדשים ומתגברים כמו שאומר החוה"ל - "הוא ער לך ואתה ישן"...

כל זה דברים שזה יסוד יסודי היהדות, הצניעות של בית ישראל. והתכלית העיקר והאושר - גלי"ק - הוא שהבת תנשא לתלמיד חכם, תהיה אשת חבר, ותגדל בנים תלמידי חכמים. זה צריכים להשריש ולהשריש ולהשריש, לא החכמה של החיצוניות שזה לא שייך לכלל ישראל. 'כרמי שלי' - זה דבוק במקור החכמה, "חכמה תחיה בעליה!" (קהלת ז, יב). אנחנו עם ה' ולנו יש את תורתנו ואת קיום התורה, ואת האמונה הנוראה הפשוטה, האמונה הפשוטה, שזה היה באיזה בחינה השבח של האמהות והנשים - האמונה הטהורה והחזקה, כפשוטו ממש.

למעלת אבותם ישובו

דיברתי קצת, להשתתף בחיזוק, וכמו שאמרנו שלא לצאת רגוע מפה, לצאת ככה שזה... לא לשכוח על מה באנו לעולם, על מה היה מעמד הר סיני, עכשיו הפרשיות של יציאת מצרים, של האבות, ספר האבות גמרנו, ועכשיו אנחנו בספר הגאולה וכמו שאומר הרמב"ן (הקדמה לספר שמות) שבספר שמות "למעלת אבותם ישובו". ומעלת אבותינו זה הצניעות.

והצניעות זה כפשוטו ממש, ודאי, וגם כל הצניעות - לא להשתייך, לא להתבלט, מה מוצא חן בעיני העולם, דברים שלהבדיל מעלה אצל הגויים, אלא להתקרב למעלתינו, מעלתינו וכבודינו. אנחנו בני אברהם יצחק ויעקב! מברכים שלא עשני גוי, שנתן לנו את תורתנו! וכל יום כל יום ירגישו שהיום, היום ניתנו בהר סיני בהתחדשות, ולעשות את זה בחכמה ובקביעות.

מכל משמר נצור לבך

יתן ה', שיהיה באמת התעוררות אמיתית, מה שכל אחד רוצה בעצם, אבל - כמו שאמרנו - צריכים להחיות את הדברים. לעמוד על המשמר, לעמוד על המשמר! "מכל משמר נצור לבך" (משלי ד, כג), זה הלב, הלב של כלל ישראל, הלב של **בנות ישראל - הן הלב**. האנשים נקרא יותר המוח, הם [הנשים] נקרא יותר הלב, כידוע. "רחמנא ליבא בעי", הלב זה העיקר, "מכל משמר נצור לבך כי ממנו תוצאות חיים", גם זה כלול בזה, לשמור על בנות ישראל, שידעו מה העיקר, מה נקרא חיים מאושרים אמיתיים, לשמור על

הצניעות כפשוטו, שזה יסוד היסודות, וגם במובן של הדברים, בנשמה, שבאיזה בחינה זה עוד יותר חמור. לדעת מעלתינו ויסוד תפארתנו.

וכך אם נתחזק בזה, ודאי וודאי שימשך מזה שע"י שנשתדל יותר לחזור למעלת אבותינו ודאי שזה יקרב את הגאולה השלמה, ואז יהיה נגלה כבוד ה' ואז יהיה בת קול מפוצצת על ההרים*, ויתגלה כבוד מלכותו מהרה.

ואנחנו, זה יהיה ההכנה שלנו לשמור על טהרת בנות ישראל לטוב לנו כל הימים, ונזכה במהרה באמת ו"מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים".

(ניתן לשמוע ב"קול הלשון" במדור שיעורי מרן זצ"ל שיעור מס' 96)

* ז"ל מדרש רבה (ויקרא כ"ז, ב) "עתידה בת קול להיות מפוצצת בראש ההרים ואומר כל מי שפעל עם קל יבא ויטול שכרו".

וְהָיָה בֵּית יַעֲקֹב אֵשׁ

קובץ מכתבים הנוגעים לשיחה
ממה שעלה בידינו

חלקם נכתבו על ידי רבינו זיע"א ועל חלקם חתם בצירוף עם גדולי תורה אחרים.

לקבוע לימוד בהלכות הצניעות

ידוע שמצב הצניעות בדורנו ירד פלאים, והרוחות הרעות המגיעות מטומאת העמים מאיימות לפגוע בקדושת בנות ישראל, ובקדושת המחנה כולו.

סכנה זו חמורה וגדולה עד מאד, כי הצניעות היא יסוד היסודות של קיום עם ישראל. והשגחת ה' עלינו ושמירתו מהאויבים הצרים עלינו תלויות בקיומה. וכאשר הצניעות נחלשת, השכינה מסתלקת מישראל ח"ו, כמו שנאמר 'ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחרריך'.

בשל כך, עלינו להדר ולדקדק במצוה זו ביותר, ולכל הפחות חובה גמורה לדקדק ביתר שאת שלא לעבור על איסורים חמורים מעיקר הדין, שבעוברה עליהם יכולה האשה בזמן מועט לחטוא ולהחטיא באלפי עבירות, ולהחריב לדורי דורות.

הנסיון הוכיח, שאי אפשר להנצל ממכשול זה בכל יום ויום ללא לימוד קבוע- מפורט ויסודי של הלכות הצניעות בלבוש ובהנהגה. ובמיוחד בדור זה, בו טומאת הרחוב משכיחה ומערערת את יסודות הצניעות, נחיצות הלימוד גדולה מאד.

על כן, הננו קוראים לבנות ישראל, שכל אחת תראה לקבוע לימוד קבוע בהלכות והנהגות הצניעות, וכידוע לימוד הלכות בדברים שהיצר מכשיל בהם, נותן כח לעמוד בנסיון, ולקיים את המצוה כראוי.

כמו כן מאד נחוץ לשנן הלכות אלו עם התלמידות.

וכל הנשים שישמרו צניעות בקפידה, יתברכו בבני חיי ומזוני בשפע ברכה וכל טוב, וה' ישמור את ביתם מכל רע, ויצליחו בגוף ובנפש, בעולם הזה ובעולם הבא, ובשכר נשים צדקניות עתידין ליגאל (רות רבה ג, ד).

באנו על החתום למען קדושת מחננו

שמואל הלוי ואזנר מיכל יהודה לפקוביץ שמואל אויערבאך

(ועוד רבנים)

הסכמה לספר בהלכות הצניעות

כ"ב מר חשון תשנ"ו

הנני בזה בעניי בדבר הספר החשוב מאד "משבצות זהב לבושה" אשר יסודתו בהררי קודש, במעלת וקדושת ישראל, להדריך ולכוין את בנות ישראל בלבושם והנהגתם, כראוי לעם סגולה אשר בחר בנו מכל העמים להיות לו עם קדוש.

והנה נתקיים במע"כ ידידי הרב הגאון המחבר שליט"א, הולך את חכמים יחכם, וזכה להתיעץ בזה רבות עם אאמו"ר גאון ישראל ז"ל הכ"מ בפסקים הנזכרים בספר, וגם לרבות אפילו **בעריכת ובסגנון הדברים היה הרבה עפ"י אאמו"ר ז"ל**, ויבל"ח עם גדולי ההוראה בדורנו ה' עליהם יחיו. ובהרבה עמל ויגיעה זכה הרב המחבר שליט"א להוציא דבר נאה ומתוקן, הלכות והליכות בשפה ברורה ובנעימה.

וראוי מאד לבתי החינוך לבנות ישראל שיהיה הספר הזה לאור עיניהם, למען דעת את הדרך אשר ילכו בה, בטוהר ובצניעות. **ובודאי שהספר הזה יביא תועלת עצומה למאד לבנות ישראל,** שילמדו מזה אורחות חיים לטוב להם כל הימים.

וכל המשתדלים והעוזרים בענין נשגב זה, יתברכו מאדון הברכות בכל מכל כל, בזה ובבא.

הכותב וחותם לגודל יקרת ערך הדבר הגדול והנשגב הזה, כי רב הוא עד למאד.

שמואל באאמו"ר גאון ישראל מוה"ר שלמן זלמן ז"ל הכ"מ **אויערבך**

הנהגה במקומות עבודה

במקומות עבודה רבים, מצוי שעובדים יחדיו אנשים ונשים. מצב זה עלול להביא למכשולות חמורים בשל הקירבה התמידית בין העובדים והעובדות. לכן לכתחילה, גם הצריכה לעבוד מחוץ לבית, לא תעבוד כלל במקום שישנם גברים. ורק בשעת הדחק ודיעבד, תשאל רב מובהק על מקום העבודה המוצע, האם לפי תנאי המקום והמצב, העבודה בו מותרת. אמנם פשוט שיש להקפיד מאוד על כללי הזהירות המפורטים להלן, (אפילו בין חרדים, וקל וחומר אם נמצאים שם שאינם כאלה), כדי לשמור על גדרי הצניעות ולקיים דין השו"ע "הרחק מן הכיעור ומן הדומה לו" (אבה"ע כ"א א', ובבי' הגר"א).

הכללים הכתובים כאן, הם היסודות של ההרחקה בין אנשים לנשים, שהיו ברורים ופשוטים אצל כל שומר תורה ומקיים מצוותיה בדורות קודמים. ואינם חומרות, אלא מעיקרי התורה, שלא להכשל בדברים חמורים.

הנהגות למניעת קירוב דעת וידידות

א. עובדים ועובדות לא ישוחחו יחד על נושאים שאינם נוגעים ישירות לתפקידם (בעניני חדשות, פוליטיקה וכדו'), ואפילו לא לנסות להחזיר אחד מהעובדים בתשובה). הדבר אסור גם בשיחה שמשתתפים בה כמה עובדים, וק"ו בשיחה ביחידות בין עובד לעובדת.

יש להזהר מלשוחח שיחות שאינם מעניני העבודה גם בפגישה אקראית ברחוב או בטלפון.

ב. כל דיבור הנצרך לעבודה, צריך להתבצע בצורה מאופקת, ללא כל סממן של קירוב הדעת ויחס אישי.

אין לשלב בשיחה בדיחות, דברי ליצנות או קלות דעת.

ג. מחוץ לשעות העבודה, יש להמנע מלנהל שיחות טלפון בין עובד לעובדת אפילו בעניני העבודה. (ובמקום הכרח, ראוי שהעובד ימסור את ההודעה לעובדת ע"י בעלה או אביה).

ד. לא יפנו אחד לשני בשמות פרטיים או בכינויים, אלא רק בשם המשפחה, ורצוי בתוספת 'הרב' 'מר' 'הרבנית' או 'גברת'.

ה. אסורה אמירת שלום בנוסח אישי, כגון: "שלום לך", "להתראות" וכדו'. אך אפשר לאמרם בצורה כללית כגון: "בוקר טוב" ו"שלום" וכדו', (ויש להקפיד על סגנון רשמי ולא ידידותי ואישי, משום שהתייחסות אישית מביאה לקירוב הדעת ביניהם ועלולה להביא למכשולות חמורים).

ו. כאשר מנהל (או מעביד) רוצה לשבח עובדת על מסירותה וכדו', יכול הוא לשבח את העבודה שנעשתה כראוי, אבל אסור לו לשבח את העובדת בתארים אישיים.

ז. שמירת המרחק בין עובדים לעובדות מחייבת שלא ליצור קשר בין משפחות העובדים והעובדות (כגון: ביקורים משפחתיים ביניהם, טיולים מאורגנים משותפים, נופש משותף בבתי מלון וכדו').

חובת השמירה על מרחק בעת העבודה

א. במידת האפשר ראוי להמנע מהושטת דברים מיד ליד, אלא יש להניחם על השולחן וכדו'.

ב. אין לעשות אחד לשני שרות כל שהוא (כגון: לקנות עבורו מאכל מהמכולת או לכבדו ממאכל שהביאה מהבית וכדו'), מלבד כאשר יש תורנות מיוחדת לקנות עבור כל העובדים, (ואין בדבר יחס אישי).

ג. לכתחילה צריך להקצות חדרים נפרדים לעובדים ולעובדות.

אם אין הדבר מתאפשר, צריכים הם לשבת בשני שולחנות נפרדים כשביניהם מרחק ניכר, ובשום אופן אסור לשניהם לשבת ליד שולחן אחד, וק"ו שלא ישבו זה מול זה (בין בשעות העבודה ובין שלא בשעות העבודה).

ד. לא יאכלו העובדים והעובדות במעורב (חדר אחד בלא מחיצות), אלא יאכלו בהפרדה, או בזמנים שונים.

וכן לא תגיש עובדת אוכל לעובדים, או להיפך, ובודאי שאסור למזכירה להגיש קפה או תה וכדו' למנהל (אלא אם כן היא ממונה מטעם המפעל להגיש לכל העובדים בשווה, וגם אז תקפיד לא להגיש לפניהם ממש, אלא במרחק מה).

ה. בחדר ה"תה" וכדו' לא ישתו או ישו יחד באותו זמן, וכן יש לייחד מקום נפרד לגברים ולנשים לתליית מעילים ותיקים.

ו. בכל מצב בעבודה או כשצריכים לדבר ביניהם, יש לשמור על מרחק ביניהם, שלא לעבוד או לעמוד קרוב מדאי זה לזה.

אסיפות בעניני העבודה

א. באסיפות עובדים או בכל התכנסות אחרת, על גברים ונשים לשבת בנפרד.

ב. אין לערוך לעובדים מסיבות, ארועים וטיולים, ואין להשתתף בהם, אלא א"כ נערכים לאנשים לחוד ולנשים לחוד - בזמנים שונים או במקומות שונים.

הדרך לעבודה וממנה

א. אין למנהל או לאחד העובדים להסיע במכוניתו עובדת או כמה עובדות (וכן להיפך), לא בשכר וק"ו שלא בחינם - לעבודה, לבית ולכל מקום שהוא.

ב. כשיש הסעה מאורגנת לעובדים, רצוי לכתחילה שתהיה הסעה נפרדת לגברים ולנשים, ועל הנשים להקפיד למעט בדבור עם הנהג.

ג. כאשר אין אפשרות להסעה נפרדת, יש להקפיד שלא ישבו אנשים ונשים בספסל אחד, ופשוט שלכתחילה ישבו האנשים מלפנים והנשים מאחור, ולא ישוחחו ביניהם בזמן הנסיעה.

ד. יש להקפיד שאשה לא תשב במושב הקידמי בסמוך לנהג, אלא מאחור.

ה. במקום שחוזרים מהעבודה בשעה מאוחרת בלילה, יש למנות אדם מיוחד (חרדי), שישב ליד הנהג (שגם הוא חרדי), וישאר אתו עד רדת כל הנשים - כדי למנוע איסור יחוד.

ולנוהגים (כהרמב"ם והשו"ע) שלהנצל מ'יחוד' דרוש שיהיו שלוש נשים ושלוש גברים, חובה עליהם לסדר שיסעו אתם זוג נשוי.

הלבוש בעבודה

א. אסור לנשים להגיע לעבודה בבגדים מהודרים, אלא בבגדים רגילים, צנועים ופשוטים, העונים על כל דרישות ההלכה.

כמו"כ עליהן למעט בתכשיטים ובושם (שלא יהיה מורגש), ומכל דבר המושך תשומת לב.

ב. מפעם לפעם על האשה לבדוק אם חל שינוי בהתנהגותה ובלבושה, "כי כך דרכו של היצר, היום אומר לו כך ומחר אומר לו כך, עד שאומר לו לך ..".

אם האוירה במקום גורמת להחליף את הבגדים, לבגדים מהודרים יותר או צנועים פחות, אות הוא כי מקום עבודה זה פסול, ויש לעוזבו.

הערות כלליות

א. העסקת מזכירה פרטית דורשת היתר של רב מובהק על נחיצות העסקתה והתנאים הדרושים לכך (כגון: חדר נפרד עבורה וכדו') ולמעשה רצוי מאד שאשה לא תעבוד כמזכירה פרטית של מנהל, רופא וכדו'.

ב. יש להקפיד מאד שלא לבוא לידי חשש יחוד. במקום שיש ספק לחשש זה, יש לשאול רב.

גם במקום שאין חשש יחוד (כגון: שרבים נכנסים ויוצאים או שרבים רואים אותם מבעד לחלון) - אין לעבוד ועובדת לעבוד יחד בחדר אחד שאין בו עובדים נוספים.

וכן יש להקפיד שלא לבוא מוקדם מדאי או לצאת מאוחר, באופן שימצאו יחד במקום העבודה רק עובד עם עובדת.

ג. שמחות פרטיות של עובד/עובדת, אשר אינן נערכות בהפרדה לפי כללי הצניעות, אין להשתתף בהן.

ד. שמחות פרטיות ואישיות יותר, (כגון: יום הולדת, שבע ברכות מצומצם וכדו'), שלא הוזמנו אליו כל העובדים בשווה, אלא עובדת אחת, אין להשתתף בהם (אפ' בליווי בעלה), גם אם נערכות בהפרדה מוחלטת.

ה. אם מרגישים שיש במקום העבודה מישהו או מישהי שמנסה להשפיע לרעה על הרוחניות, יש לשאול לרב מובהק אם להמשיך לעבוד במקום זה. וברור שאם יש במקום עובד שאינו שומר על גדרי הצניעות בין העובדים, בדיבור לא נקי או בהנהגה לא צנועה, חובה לעזוב עבודה זו, ופרנסה תבוא משמים.

ו. בעלי חנויות, משרדים, צרכניות וכדו', וכן אנשים פרטיים המעסיקים עוזרות בית ועובדות נקיון, מוטלת עליהם חובה מעיקר הדין להקפיד על לבוש העובדות (כולל עובדות שאינן חרדיות), שיהיה על פי כל כללי הצניעות, וללא קולות. כמו כן מחובת המעסיקים להקפיד על עובדיהם שישמרו את כל הכללים הנ"ל הלכה למעשה, גם על הבעלים לדרוש ולוודא קיום תקנות אלו אצל נשותיהם.

ע"ז באעה"ח

שמואל הלוי ואזנר נסים קרליץ חיים פינחס שיינברג שמואל אויערבאך

(ועוד רבנים)

גדרי הצניעות במקומות נופש ובשמחות

נחרדנו לשמוע על הפרצה החמורה אשר בתי מלון, אתרי נופש וכדומה, הנקראים חרדים מכשילים את הציבור בשיבה מעורבת בחדר האוכל, במדשאות, בלובי, ובאולמי הרצאות, וגם כאשר יושבים כל משפחה בנפרד, כיון שיושבים בסמיכות ללא מחיצה הוא איסור, דעין רואה ולב חומד וכו', ובאים לידי שיחה גברים עם נשים, בנים עם בנות. והוא עניין חמור מאוד ההימצאות הממושכת באופן מעורב במקום שמהותו בילוי וקלות דעת.

וביותר עלינו להזהיר על הדבר שהתחדש לאחרונה נופשים מאורגנים לאברכי כוללים ובני משפחותיהם, או לעובדים ועובדות ובני משפחותיהם, וכן בתי מלון בארץ ובחול המתפרסמים בעיתונות החרדית כמתאימים לשומרי תורה ומצוות, ואף ספינת טיולים וכדו' - ולאמתו של דבר הם פסולים ואסורים באיסור חמור, בשל הקרבה האסורה בין המשפחות והתערובת בכל משך ימי הנופש, וכידוע נפגשים יחד במסדרונות, ומבלים יחד גברים ונשים בכניסה (לובי) ובמדשאות בלבוש ביתי שאינו צנוע, וכמו"כ מטיילים יחד בטיולים משותפים באתרים שונים, אשר דבר זה הוא הרס הצניעות והבית היהודי.

ולצערנו אלו החושבים שעולם החופש (בבתי מלון הנ"ל) הוא עולם אחר, ושוכחים כי עיני ה' משוטטות בכל הארץ (דה"י ב' טז), יורדים מדחי לדחי, ועבירה גוררת עבירה בהזמנת זמרים והרצאות פסולות, וסרטים רח"ל (ומכשירי טלביזיה בחדרים), המכלים מנפש ועד בשר.

וכן בשמחות כשבע ברכות וכדומה, נפרץ לאחרונה שיושבים בחדר אחד בשולחנות נפרדים בלא מחיצה בין אנשים לנשים, אשר הזהירו על זה רבנן תקיפי קדמאי, שכתבו: "ובמיוחד בשמחה של מצוה להתאסף ולסעוד אנשים ונשים בבית אחד, ומהפכים את מצות שמחת חתן וכלה לעבירה של הרהור ופרצה במוסר וצניעות, רח"ל... מוטל חוב קדוש להשיג בסעודות חתונה וכיוצא בהם שלא יאכלו אנשים ונשים בחדר אחד, כי אם אנשים בחדר מיוחד והנשים בחדר מיוחד, בין בשבת קודש ובין בחול".

לכן הננו יוצאים בקריאה לכל אשר יראת ה' בלבם, שלא יצאו למקומות נופש לפני שיבררו היטב שאין שום כלי תקשורת (טלוויזיה, וידאו) וסרטים בכל אזור האירוח, ואין שום תערובת בחדרי האוכל (והלובי) ובטיולים, ושאר פעילות מעורבת, וק"ו שאין שם גויים ופורקי עול בלבוש שחך, או בריכת שחיה מעורבת [או נפרדת אם רואים מחלונות המלון את הבריכה].

ולשומעים לדברינו ינעם, ועליהם תבוא ברכת טוב.

באעה"ח למען כבוד ה' ותורתו תמוז תשס"א לפ"ק

ניסים קרליץ שמואל אויערבך חיים פנחס שיינברג

(ועוד רבנים)

הליכה לרופאים

על דבר הליכת נשים ובנות לרופאים גברים אשר יש בזה מכשולים גדולים ועצומים מחמת חוסר ידיעת חומרת הדבר - ורבות חושבות שלרופא הותר הכל ומחובתן לעשות ככל היוצא מפיו - ולדאבוננו רבים חללים הפילה בנגיעה וגילוי שלא לצורך ועוד דברים חמורים מזה. ע"כ הננו לגלות דעתנו דעת תורה:

א. בכל מקרה המחייב בדיקה ע"י הסתכלות ונגיעה במקומות המכוסים של האשה (כגון: בעיות אורטופדיה, בעיות עור, בדיקת ריאות, בדיקת בלוטות, מסאז', צילומים, אולטרסאונד וכדו') - יש להקפיד ללכת לרופאה אשה דווקא! ואם אין רופאה אלא רק רופא או שהמחלה דורשת ללכת לרופא מומחה מסוים - והרופא הגון ולא פרוץ - מותר. בזמן הבדיקה הרפואית חובה על האשה הנבדקת לשים לב לא לגלות יותר מההכרח - כי רופאים רבים מזלזלים בזה ודורשים לגלות הרבה יותר מהצורך.

ב. בדבר הליכה לרופא נשים הדין חמור יותר, ורבו מאד התקלות מבדיקות של רופאי נשים. על כן: בדיקות שגרתיות ורגילות במצב הריון תקין, או סמוך ללידה שכל רופאת נשים יכולה לבצע - יש להקפיד ללכת לרופאה דווקא!

גם בבדיקות הנצרכות כתוצאה מהפרעות במהלך הריון (כאבים לא שגרתיים, דם וכדומה) - יש לכתחילה ללכת לרופאה. ואם צריך רופא מומחה יותר - אין בידינו לאסור במקום הצורך כשאין הרופא פרוץ. (ולא תלך אליו יותר פעמים מהצורך - היות ולפעמים הוא בגדר אביזרייהו דג"ע שהוא ביהרג ואל יעבור - כאשר הרופא נוגע באיזה מקום בדרך חיבה, כמבואר בש"ך יו"ד סי' קנ"ז סק"י).

ג. גם במחלקה סיעודית (גריאטרית) יש להקפיד שנשים יטופלו ע"י נשים, ובמיוחד בטיפולים במקומות מכוסים, ויש להזהיר על זה. [דינים נוספים בהערות*].

חובת כל אשר יראת ה' בלבבו לדאוג שבבתי-חולים וקופות-חולים יסדרו רופאות נשים מומחיות בכל התחומים כדי שכל טיפולי הנשים יעשו ע"י

צוות נשים (וכמו"כ יסדרו שהטיפול בגברים יעשה ע"י רופאים) - **ובכך ימנעו מכשולים של הרהור, נגיעה אסורה, ודברים חמורים מזה.**

וכל הדואגים ומסייעים לעניין נשגב זה, יתברכו מן השמים בכל מילי דמיטב, וינצלו מכל פגע ומחלה, וזכות הרבים תלויה בהם ואשרי חלקם בבזה ובבא באשר דברים אלו הם מהיסודות העקריים של היהדות.

באעה"ח למען קדושת וטהרת ישראל

שמואל הלוי וואזנר חיים פנחס שיינברג שמואל אויערבאך

(ועוד רבנים)

הערות נחוצות:

1. בדיקה רפואית שיגרתית **לצורך קבלת עבודה**, תעשה ע"י רופאה דווקא (דאנשים בריאים שלא במקום חולי - לכו"ע אסור ע"י רופא).
2. חובת האשה **להרשם** בקופת-חולים **לרופאת משפחה**, היות ונשים המטפלות אצל רופא משפחה (איש) מכניסות עצמן לבעיות חמורות ומכשולים.
3. טיפולי שיניים של אשה ראוי לעשות על ידי רופאה - ואם אין רופאה מומחית לטפל בבעיותיה והרופא הגון וכשר - תשאל לחכם.
4. גם אשה הזקוקה **לטיפול שאינו מחייב נגיעה** (כזריקות, לקיחת דם וכדו') - ראוי שיעשה על ידי אשה. ובמקום שאין אחות והזריקות אינם במקומות החייבים כיסוי - יש להקל.
5. יש להיזהר **מאיסור יחוד** המצוי בביקור אצל רופא - וחובה ללמוד ולברר הלכות אלו. יש לציין שהיום מותר על-פי חוק ובהמלצת משרד הבריאות שאשה תתלווה לאשה בעת ביקור אצל רופא.

קריאה למורות ומחנכות

הננו פונים בזאת למורות ולמחנכות המופקדות על חינוכן הטהור של בנות ישראל הקדושות והטהורות, אוצר כל כלי חמדה, הנכס היקר של כלל ישראל, והאחריות להשריש בהן כל מדה נכונה, ובראש ובראשונה את מדת הצניעות.

ידוע לכל, שמחובתן להוות סמל ודוגמה גם בנושא הצניעות בלבוש ובהנהגה, לפי שלדוגמא האישית שלהן יש השפעה מכרעת על תלמידותיהן בהווה, וגם לכל משך חייהן בעתיד. וכאשר הן מזלזלות אפילו במעט ח"ו, הן פותחות לתלמידותיהן פתח לזלזל אפילו הרבה, ואין לשער את הנזק הגדול והחורבן הרב שדבר זה מביא לעתיד הכלל והפרט.

על כן מוטל חוב קדוש ואחריות גדולה על כל מחנכת ומדריכה, להדר ולדקדק בצניעות הלבוש וההנהגה אף יותר מכפי הדין, ולהוות סמל ודוגמה בלבושן ובהנהגתן ובכל אורח חייהן בין בכותלי ביה"ס והסמינר ובין מחוצה לו, גם בשמחות (כחתונות וכדומה), משום שאחריות כל הדורות הבאים תלויות במעשיהן, ורק אם המורות תתאמצנה ותהדרנה בכל כוחן, במסירות ובנחישות, תצלחנה להחדיר בבנות קדושה וצניעות שלא תושפענה ח"ו מהרוחות הרעות והסוערות שחדרו למחננו.

כמה רחוק מזה כשמחנכות מהוות דוגמה שלילית בבגדים ובכיסוי ראש שאינם מצטיינים בצניעות, ובכך הן מדרדרות את הבנות עוד יותר מהן, ומרחיקות אותן להיות ח"ו היפך מהיעוד של 'ממלכת כהנים וגוי קדוש'.

ברכותינו נתונות מעומק הלב, שכל המוסיפה בגדרי הצניעות יוסיפו לה מן השמים ברכה והצלחה, ותשמר מכל פגע ומחלה, ותראה נחת דקדושה מכל יו"ח ומכל תלמידותיה, ותזכה להיות מאותן נשים שבזכותן עתידים ישראל להגאל בקרוב בב"א.

באנו על החתום

שמואל הלוי ואזנר שמואל אויערבאך נסים קרליץ חיים פנחס שיינברג

בענין צבע הגרב

ניסן תשע"ב

כאבנו מאד לשמוע אודות המכשלה הנוראה בלבישת **גרביים שקופות** או **בצבע הרגל**, אשר נתפשטה בקרב שלומי אמוני ישראל, עד כי צדו צעדינו מלכת ברחובותינו, והדבר גובל באיסורי תורה והחטאת הרבים וסילוק שכינה ממחנינו, ר"ל.

על כן מחובתנו להודיע כי על פי דין תורה **גרביים הנ"ל אסורות בלבישה!**

כמו"כ לאחרונה היצרנים טוויים הגרביים מחוטים דקים יותר, ולכן כבר **אין לסמוך על עובי הדנייר**, וחובה לבדוק שהגרביים יסתירו לגמרי את צבע בשר הרגל. **ואין זה חומרא או הידור אלא חיוב גמור מעיקר הדין!**

האזהרה הנ"ל חלה גם על בעלי החנויות לבל יחטיאו את הרבים במכירת הגרביים הנ"ל.

ומכאן תצא הקריאה לכל רב ולכל משפיע לעורר ולהתריע על חומר האיסור וגודל האחריות, וכן מוטלת החובה על האברכים לפקוד דרכי בני ביתם שלא יחטיאו את הרבים.

ובזכות נשים צדקניות נגאלו ישראל ועתידין להיגאל במהרה בימינו אמן.

באנו על החתום

נסים קרליץ חיים קניבסקי שמואל אויערבאך שמעון בעדני

כיסוי הראש (א)

ערב חג השבועות התשס"ב

הן בעוניי כבר פרסמתי מכבר בדבר הגדול והנשגב ביסוד קדושת וטהרת ישראל נועם וכן הצניעות בבנות ישראל, בדבר הפרצה הגדולה בחומת קדושת הצניעות, וכבר העדתי עדות נאמנה אשר כן היה דעתו ורצונו של אאמו"ר גאון ישראל זללה"ה, אשר נשי ישראל יכסו ראשן במטפחת וגם **ראיתי בעיני צערו הגדול של אאמו"ר זללה"ה על הפאה שנתפשטה בקרב שלומי אמוני ישראל ד' ירחם.**

והן עתה אשר זכינו להתעוררות גדולה בזה ואשר יש בזה גם גדר למכשול של תקרובת עבודה זרה, ומיאוס של עבודה זרה ועובדיהם, וגם תהילה לד' יתברך אשר זה גרם להתעוררות גדולה לחזור למנהג ישראל מקדמת דנא - להחזיר עטרת ראשינו של בית יעקב נשי ישראל, וחס ושלום לא לבא לקרר ולצנן בדבר נשגב כזה באמתלאות שונות.

בנות ישראל, חיזקו ואמצו ולא ליבוש מפני המלעיגים והמקררים, החזירו עטרת יופי הצניעות על ראשכם ותתברכו בשובע נחת דקדושה מבניכם ובנותיכם תוך בריות גופא ונועם ד' ותתברכו בזה ובבא בכל מכל כל.

הכותב וחותם ביום ערב זמן מתן תורתינו, לחיזוקה וקיומה של התורה והיהדות ודת יהודית והטהרה והצניעות.

שמואל בן אאמו"ר גאון ישראל מוה"ר שלמה זלמן זללה"ה אויערבאך

כיסוי הראש (ב)

בסיעתא דשמיא ערב שבת קודש לסדר ויקהל משה וכו' ס"ה

אל קהילת קודש בעיר עוז לנו "קרית ספר" - ד' יכוננה סלה

באתי בזה בדברי חיזוק, באשר שמועה טובה שמענו, אשר הרבה אברכים יקרים שיחיו לקחו על עצמם לחזק עצמם בדבר נשגב ביסודי היהדות הצניעות והקדושה ולקחו **על עצמם להתחזק ולחזק אחרים כנגד הפרצה הנוראה של פאה נכרית**, וכבר פרסמתי בעוניי דעת אאמו"ר גאון ישראל זללה"ה.

תחזקנה ידיכם וכל הנזהרים בזה וילבשו על ראשם כמנהג מקדמת דנא ולא פאה נכרית, שיזכו להרבה ברכה והצלחה בכל ובריות גופא ושובע נחת דקדושה מכל צאצאיהם שיחיו שיהיו תלמידי חכמים מובהקים יראי ד'.

ובזכות זה ישמרינו השי"ת מכל נגע ומחלה רח"ל ואך בריאות שלימה ונועם ד' יהא עלינו כל הימים ונזכה ע"י כך לגאולה שלימה.

בכל חותמי ברכה לקיומה וחיזוקה של דת ישראל ויהודית

ד' יחזקנו ויאמצנו

שמואל אויערבאך

הפרדה באוטובוסים (א)

חודש הרחמים והסליחות ה'תשס"ז

בס"ד

גילוי דעת

מאחר ובתחבורה הצבורית הכללית שוררת תערובת נוראה ה"י, ובנסיעה בה עלולים להיכשל ח"ו באיסורים חמורים, עוררנו כבר לפני כעשר שנים על הצורך בתחבורה ציבורית "מהדרין" עבור קהל יראי ה' אשר תופעל לפי כללי ההלכה וגדרי הצניעות.

תיתי להם לעסקנים החשובים בכל אתר שבמאמצים רבים עלה בידם להסדיר תחבורה כשרה עבור ציבור יראי ה', והננו לחזק ידיהם ולעודדם שימשיכו במפעלם הברוך להסדיר קוי מהדרין נוספים ברחבי ארה"ק, וכל מי שבידו לסייעם מוטלת עליו **חובה** לסייע להם ככל האפשר, ובודאי שלא להרפות ידיהם ח"ו.

והננו לגלות דעתנו שבתחבורה "מהדרין" (עירונית ובינעירונית) יש להועיד את החלק הקדמי באוטובוס עבור הגברים, ואת החלק האחורי עבור הנשים, ולעלות משם, תוך הקפדה על הפרדה מוחלטת, וכן להשתדל לא לשבת בתערובת (גם לא בזוגות) בכל שטח האוטובוס. ואין להפעיל את מכשיר הרדיו, וישראל קדושים הם בוודאי לא יפרצו גדר כזה. ובזכות השמירה על גדרי הקדושה נזכה להשראת השכינה בתוכנו ונזכה לביאת גואל צדק במהרה אכי"ר.

יוסף שלום אלישיב שמואל אויערבאך

(ועוד רבנים)

הפרדה באוטובוסים (ב)

מכתבו של הגה"צ רבי ישראל אלי' וינטרוב זצוק"ל

אל הגיבורים לוחמי מלחמת ה' להעמיד הודה והדרה של ירושלים ת"ו, ד' עליכם יחיו, שלומכם יסגא.

אחרי החרון אף שנשפך ללבה של ירושלים ת"ו, והרבה טובים שבמחננו הלכו למנוחות, והנשארים נעזבו לאנחות ר"ל, ועדיין לא נוחמו הלבבות, מחויבים אנו להסיק איזה מסקנות מדיבורי שמים אלו. הגם שעל כללות הנעשה אין לנו פירוש, מרוב קטנותנו בהבנת ההשגחה העליונה, מכל מקום כל עונש מורכב מכמה גיוונים, ועל גיוון פרטי אנו מדברים. מכללות הנעשה נראה שאנו חיים בתוך עידנא דריתחא, אבל צריך לדעת ולהתבונן גם בפרטים שבתוך התביעה.

נראה שזה היה האוטובוס גדוש באנשים ונשים כאחד ובמצב כזה קשה לשמור על גדרי הצניעות.

זה הביא שלא הגינה זכות המצוה שהיו בחזרתם מתפילה למנוע התוצאות הקשות, כנראה התקיים הפסוק "ולא יראה בך ערות דבר - ושב מאחריך, ובלי שמירה נחשפים לפגעי מידת הדין.

והנה נפגעו כמה מטובי היהדות, ואין זה תמיהה, שהרי כתוב "תצא אש - (בשביל קוצים) ונאכל גדיש..." וכיון שמדובר בעיה"ק ירושלים פלטרין של מלך, הקפידא ביותר בדברים שכאלו.

דוגמא לדבר, בגזרות ת"ח ת"ט שנאבד שלישי מהאומה ר"ל, התברר שהדין הקשה היה משום אי כיבוד בתי כנסיות ובתי מדרשות, ורואים מזה כי כאשר מדובר במקום קדוש יש יחס אחר לגמרי בשמים בענין הקפידא.

זה גיוון פרטי שניתן לנו להבין קצת את דרכי ההשגחה ביום חרון אף ה', על כן אתם גיבורי הרוח, שהחלטתם לתקן פנה זו, של הצניעות, באוטובוסים המובילים את הציבור מקצה העיר אל קצה העיר, והמכשול בזה רב.

חזקו ואמצו להקים קול צעקה בתוך הציבור החרדי, ולגדור ולתקן פרצה זו להפריד בין אנשים והנשים בנסיעות באוטובוס.

ולא יאמר עלינו "בניכם לשוא הכיתי... לא לקחו מוסר" בשמים מחשיבים איכות יותר מכמות, על כן הגם שאתם מעטים, בשמים אתם יכולים להכריע את גודל הפרצה, ומגלגלים זכות ע"י זכאי, ובתנאי שתתמסרו באמת לענין זה, ולא תיסגו מפני הקשיים שיקומו, כי בלי מסירות נפש אי אפשר להשיג תוצאות ממשיות.

עבד לעבדי ה'
ישראל אלי' וינטרוב

אל מכתבו של הגה"צ רבי ישראל אלי' וינטרוב צירף רבינו הגר"ש אויערבאך זצוק"ל את חתימת ידו, ועימו גדולי תורה נוספים

הנהגת חתן וכלה בתקופת האירוסין

משה מרדכי קארפ

קרית ספר

הן ידידנו הרב י.מ.פ. שליט"א חיבר קונ' חשוב בשם "וארשתיך לי באמונה" בענין ההנהגה לחתן וכלה בתקופת האירוסין, והוא דבר גדול ויש בו חובת השעה ומהדברים הצריכים חיזוק ושמירה יתירה, אשר בעו"ה נפרץ ענין זה מאד, באשר יש המדמין שהותרה הרצועה לחתן וכלה מחמת המעט שהתירו רבותינו בדוחק למען הסרת המחיצה שלא יהיו זרים זה לזה, אך מכאן לדמות ענין של קירוב לבבות של חתן וכלה ודברי חיבה בזמן שאסורין זה לזה מדינא הוא דבר פלילי ונוגע באיסורים חמורים מדינא בלא שום הוראת היתר כמו ששמענו בעו"ה על הקלקולים הגדולים הנמשכים מזה.

וכבר אמרו גדולי רבותינו זיע"א שהדבר בדוק ומנוסה שחתן וכלה הנזהרים לנהוג כהלכה בימי אירוסיהם יש להם סגולה גדולה להצלחה וסייעתא דשמיא בבנין הבית. ומאידיך אשר לא ינהגו כדת ומדמין להרבות קירבה האסורה בזמן זה, לא תצלח כי אח"כ סובלים מאד מזה בבנין הבית ובהעמדת דורות ישרים ומבורכים.

ולזה כאשר ה"ה הנ"ל שינס מתניו לברר אופן ההנהגה הראויה ומוותרת לתקופה זו ע"פ ההלכה, מחזקנא ליה טיבותא להיות מגודרי גדר ועומדים בפרץ וחוב גדול על כל חתן ללמוד בקונ' אשר כזה לידע כיצד ראוי להתנהג ע"פ ההלכה בתקופה חשובה זו וכיצד להקים את ביתו כדת.

ובאשר הרב הנ"ל ערך גם הלכות הנוהגות בתקופה זו, והרבה נו"נ וליבן עמי בדיבוק חברים, הנני להעיד עליו שחיבורו מכוון עפ"י ההלכה הראויה והמנהגים המקובלים ע"פ רבותינו גדולי הדורות זיע"א, ובזכות העמדת ההלכה על תילה ושמירתה בטהרה יזכה הרהמ"ח לסייעתא דשמיא שיתקבל ספרו בישראל באהבה, ובזכות זה יתקיים בנו אשר בנינו כנטיעים וגו' אין פרץ ואין יוצאת ואין צווחה ברחובותינו, וזכות הרבים תעמוד להרהמ"ח שליט"א לזכות את הרבים בעוד חיבורים חשובים ומועילים ולהגדיל תורה ולהאדירה מתוך נחת והרחבה.

באה"ח לגודל חובת השעה

משה מרדכי קארפ

הנני מצטרף להדברים הנ"ל הנאמרים באמת לגודל חשיבות הענין כי רב הוא.

שמואל אויערבך